

ustálený ani náš pomer česko-slovenský, čo bude riešené ústavne a preto je potrebné voliť striedlivú strednú cestu. Vláda prehlásila, že židovský problém vyrieši, ale nepovedala, že ho bude riešiť revolučne. O stanovisku vlády riešiť vec etapove a evolučne, už povedal do rozhlasu prejav, z ktorého nič neodvoláva. Nesmieme v zápale stratiť rovnováhu života. Lepšie vyriešiť problém za 10-15 rokov, ako pohrbiť národ do záhuby a hodiť ho do náručia Nemecka. Preto pán minister hospodárstva záverom prehlasuje, že nakoľko veľká väčšina členov vládou menovaného Poradného sboru pre otázky hospodárske a finančné na Slovensku sa vyjadrila pre riešenie tohto problému spôsobom evolučným, bude pán minister hospodárstva vo vláde tmočiť želanie, aby židovský problém riešila evolučne a bude navrhovať, aby vláda vyriešila ho dľa odznelých návrhov. Pán minister hospodárstva je presvedčený, že kapitál bude vítať vládnych delegátov, keď bude mať potrebnú voľnosť pre podnikanie, preto, že tam kde je spútaný, stráca iniciatívu a nastane stagnácia – začiatok konca. Vláda povie jasne svoje stanovisko a vtedy nastane všeobecné uľudnenie. Na prehmaty sa uvedú retorzné opatrenia. Pán minister nemá obavy a našu budúcnosť, keď si ju budeme vedieť rozumne zariadiť, čo neznamená, že sa chceme vydať židom, ale znamená, že kapitál bude musieť slúžiť slovenskému národu.

Pretože iných voľných návrhov nebolo zakľúčil pán minister hospodárstva zasadnutie.

Dah.   Zapisal: K. H. Smolek, v. r., generálny tajomník.

SNA, fond Tatra banka, kartón 198, 410.

Dokument 37

Úryvok z prejavu Karola Sidora 22. 11. 1938 v Redute v Bratislave, uverejnený v Slovenskej politike. V prejave sa zmienil aj o „riešení“ židovskej otázky v slovenskom sneme.

(...) Ale budeme spravodliví. Nebudeme krivdiť žiadnej náboženskej cirkvi, ani evanjelikom ani židom, ani rôznym iným národom, ani Čechom. Každému nameráme podľa práva a spravodlivosti a síce podľa takej spravodlivosti a takého práva, akú spravodlivosť a aké právo slovenský národ vo svojom zákonodárnom slovenskom sneme vynesie.¹⁹ (...)

¹⁹ Karol Sidor (1901-1953), radikál v radoch HSEŠ. Po J. Tisovi druhý muž režimu autonómie. K problematike Židov vyjadril viackrát. Jeho vystúpenie v Modre 28. 11. 1938 zaznamenali v denníku HSEŠ Slováč (30. 11. 1938, s. 2). „...Hlavný veliteľ HG posl. Karol Sidor v svojej reči poukázal na potrebu jednoty v národe a vyzval národ, aby svojou dôverou obdaril prvý

Slovenská politika, 22. 11. 1938, s. 1.

Dokument 38

Rezolúcia Spolku slovenských medikov z 29. 11. 1938, v ktorej sa vyjadrujú k židovskej problematike a pre Židov pri štúdiu medicíny žiadajú numerus nullus, po 25 rokoch potom numerus clausus.

Rezolúcia.

Slovenskí medici shromaždení na svojom XIX. Valnom shromaždení Spolku slovenských medikov uvedomili si, že prítomnosť dala za pravdu tomu smeru, ktorým nekompromisne už dlhé roky kráčali a za ktorý neohrozene bojovali.

Konštatujúc, že jedine táto cesta povedie k zvýšeniu medicínskych hodnôt našej fakulty a tým k trvalému zabezpečeniu národného zdravia, ktoré je najväčším majetkom slovenského národa, usniesli sa na týchto požiadavkách:

I. V otázkach stavovských:

1. Žiadame, aby pri menovaní profesorov a suplentov bral sa ohľad na ich vedeckú kvalifikáciu, mravné a charakterové hodnoty a ich kladný postoj k ideovému smeru, ktorým bolo vybudované dnešné Slovensko.
2. Žiadame okamžité zavedenie numerus nullus pre príslušníkov židovskej národnosti a židovského náboženstva aspoň na 25 rokov. Po procentuálnom vyrovnaní pomeru v lekárskom stave zaviesť numerus clausus.
3. Žiadame postupné prepustenie židovských lekárov zo sociálnych ústavov, nemocenských poisťovní, kúpeľov a ich náhradenie nežidovskými lekármi.

(...)

V Bratislave, 29. XI. 1938

MUC. F. Hledík v. r.
predseda

MUSSt Juraj Lendej v. r.
tajomník.²⁰

SNA, fond ÚPV, kartón 8, 1585/38

Dokument 39

Rozhovor medzi ministrom zahraničných vecí Č-SR Františkom Chvalkovským a vyslancom Veľkej Británie v Č-SR B. C. Newtonom, ktorý sa

---

slovenský parlament. Tomuto parlamentu pripadá úloha vyniesť zákony, ktorými sa vyrieši otázka židovská a otázka česká na Slovensku.“

²⁰ Pod dokumentom sa nachádza prezentácia Predsedníctva slovenskej vlády, dátum 14. 12. 1938 a číslo 1585.